

РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ — ПОСИЛИМО УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО

Ідучи назустріч закликів Світового Конгресу Вільних Українців про проголошення 1989 року Роком Української Мови, Шкільна Рада звертається до всіх українських громад ЗСА подбати про організування рідної школи або курсів українознавства, а існуючим подати руку допомоги. Нехай не буде ні однієї української родини, дітей якої не було б в українській школі. Нехай кожна українська організація подбає про існування рідної школи у своїй громаді. Нехай ніодна українська церква не залишить осторонь цієї великої справи.

Шкільна Рада для допомоги батькам і родинам подає список існуючих шкіл і прізвища їхніх директорів:

- 1) Асторія, Н. Й. — Марія Нестерчук.
- 2) Балтимор, Мд. — Іван Корж.
- 3) Бостон, Масс. — Ігор Микита.
- 4) Бофало, Н. Й. — Ніла Стецьків.
- 5) Вашингтон, Д.К. — Марія Юрась.
- 6) Виппани, Н.Дж. — Євген Федоренко.
- 7) Ватерліт, Н. Й. — Микола Філь.
- 8) Гартфорд, Конн. — Марта Кузьмович.
- 9) Дітройт, Миш. — Ярослав Березовський.
- 10) Джерзі Сіті, Н.Дж. — Доза Дубей.
- 11) Іонкерс, Н. Й. — Оля Рудик.
- 12) Кергонксон, Н. Й. — Ольга Ревюк.
- 13) Клівленд, Ог. — Василь Іванчук.
- 14) Лос Анджелес, Каліф. — Т-во „Рідна Школа”.
- 15) Ньюарк, Н.Дж. — Христанта Гентиш.
- 16) Нью Гейвен, Конн. — Митрон Мельник.
- 17) Нью Йорк „Самоміч” — Ольга Кекіш.
- 18) Нью Йорк „СУМА” — Павліна А. Данчук.
- 19) Пассейк, Н.Дж. — Стефанія Квасовська.
- 20) Рочестер, Н.Й. — Петро Лещинський.
- 21) Сиракузи, Н.Й. — Ганя Гринчик.
- 22) Трентон, Н.Дж. — о. Василь Махук.
- 23) Філадельфія, Па. „Р.Ш.” — Мирослава Гил.
- 24) Філадельфія, Па. „НУШ” — Ігор Шперналь.
- 25) Фінікс, Аріз. — Христина Бойко.
- 26) Чикаго, Ілл. „Р.Ш.” — Надія Скорин.
- 27) Чикаго, Ілл. св. Йосифа — Ірина Дмитерко.
- 28) Ютика, Н. Й. — о. Богдан Смик.

У ХАРКОВІ СУДЯТЬ

АКТИВІСТІВ УГС

Харків. — У четвер 10-го серпня ц.р. членів УГС Олександра Герасенка, Степана Сапельяка та Андрія Черемського звинувачено у спротиві працівникам міліції під час недавнього екологічного мітингу.

А. Черемського суд оштрафував на 40 карбованців, а справи звинувачення О. Герасенка і С. Сапельяка передали на розслідування.

Перед початком суду в приміщення районного відділення внутрішніх справ нікого не пустили, окрім трьох жінок. Однак старши на міліції Бардзов почав на них кричати і виштовхувати з приміщення. Одна з жінок, зокрема О. Ризни-

ченко, зробила йому зауваження з приводу такого бруталного поводження з жінками, тоді він закричав:

„Ето ти своєму мужу скажи”. У відповідь Ризниченко дала йому лясаса. Їй відразу ж затримали і проти неї порушили кримінальну справу за статтю 206, ч. 2 КК УССР за хуліганство. Протягом шести з половиною годин її тримали в міліції і прокуратурі під жорстокими перекресними допитами аж доки вона неспроможна. Коли викликали лікарів надали необхідну допомогу. Ризниченко відпустили, повідомивши, що їй загрожує позбавлення волі на п'ять років.

УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ КРИТИКУЮТЬ ПРОЄКТ НОВОГО ЗАКОНУ

Київ. — Під час виборів народних депутатів СССР совєтські громадяни, зокрема українці, пережили багато несподіванок. Одні були в захопленні від можливості вибирати з кількох кандидатів, інші з задоволенням одногоспійно викреслювали одного-єдиного кандидата. Були відомі всім переможці й нікому не відомі переможці, обрані від громадських організацій.

Було і сумне здивування, якби обирали тільки сім народних депутатів, а на з'їзді їх виявилось понад сорок.

Вибори і з'їзд народних депутатів СССР виразно показали наскільки недосконалим є закон про вибори. Тому в пресі й на мітингах по всій Україні розгорнулася полеміка. Аж де доля республіки, доля кожної окремої людини залежить від того, який закон діятиме в Україні.

Нарешті невідомі автори виробили проєкт нового закону про вибори, проте не опублікували його відкрито у пресі, а розіслали лише обраним так, як звичайно розсилають закриті листи.

П'ять українських письменників опублікували в журналі „Огоньок” ч. 31 за 1989 рік статтю „Поки проєкт не став законом”, в якій гостро розкритикували цей проєкт.

„Що більше вчитується в текст проєкту цього закону, — пишуть автори, — то глибше пірнаєш у минулий, уже відпрацьований суспіль-

ством час, де явно відчувається дух застою, чинівницьких хитрувань і боязні передати народові виборні права без будь-яких війн і застережень. У стараних авторам проєкту не відомі ці речі. Вони скурпульозно перенесли в цей проєкт усе негативне, що засуджувалося виборцями у відомому всесоюзному законі”.

Отже, якщо цей проєкт стане законом, то майбутні вибори до місцевих рад України відбудуться так, як і в попередні роки, що загальмує перебудову ще принаймні на п'ять найближчих років. Анонімні автори проєкту, сказано у статті, вирішили довести його до такої „досконалості”, щоб не залишити партійно-бюрократичному апаратові ні найменшого сумніву в тому, що можна буде контролювати кожну кандидатуру, кожний вхід і вихід, кожну шліпку, через яку міг би прошигнутися небажаний депутат, скажімо, від отих „неспримирених перебудовників”, „неформалів” та інших непослухів.

„Ось тільки деякі з нових обмежень для виборців і для кандидатів, — пишуть письменники. — Якщо кандидатом в народні депутати Союзу достойний людину міг висунути будь-який колектив, що має юридичне право називатися таким, то тепер планка піднята: не менше 300 осіб повинно числитися у відомості на заробітну платню. Решта

(Закінчення на стор. 3)

Визнають місце Церков

в суспільстві

Нью Йорк. — Англomовний католицький тижневик ньюйоркської римо-католицької Архієпископії з 10-го серпня ц.р. подає цікаву вістку про поширення ролі Церков в СССР згідно з новим законом. У новинці сказано, що один з важливих совєтських чиновників заявив на нарадах Світової Ради Церков, які недавно відбувалися в Москві, що згідно з новосхваленим законом, християни та їхні Церкви відіграють ба-

гато більшу ролі в совєтському житті.

Отже шамбелян Елевтеріо Фортіно, заступник секретаря Понтифікальної ради для справ поширення християнської єдності, який був на цьому зборі в Москві як обсерватор з Ватикану, заявив, що промова прем'єр-міністра Ніколая Рижкова була важливою тим, що він виявив зрозуміння „конечности участі християн у суспільному житті Советського Союзу”.

Представники Світової Ради Церков зустрічалися в Москві з делегатами християнських Церков, які є членами ради, та відвідували їхні Богослужіння. Головною темою дискусій на цій зустрічі в Москві було, як реагувати християнським Церквам на проблеми, що виринають в зв'язку з розвитком біологічно-генетичних дослідів, зокрема генетичного маніпулювання. Також обговорювано такі справи, як убогість, наведення та опіка над хворими.

Католицька Церква не є членом Світової Ради Церков, але утримує з нею зв'язок і має офіційного представника. Отець Фортіно заявив, що співвідношення Католицької Церкви з Світовою Радою Церков буде формально розглядатися на засіданні центрального комітету ради в наступному році.

КУРС ДЕРЕВОРІЗЬБАРСТВА У ТРОЮ

Трой, Н. Й. (І.Д.). — Мистецька рада Трою спільно з Мистецькою стейтовою Радою влаштує курс на підготовку українського дереворізьбарства для одного збройного хлопця або дівчини від 12 років вгору українського роду. Мистецька рада покриве всі кошти науки. Учень курсу мусить вчитися майстерства від 6 до 10 місяців. Інструктором мистецького різьбарства в дереві буде мистець-різьбар Михайло Корган. За ближчими інформаціями слід звертатися на адресу: Михайло Корган, 135 Sherman Ave., Troy, N.Y. 12780, tel.: (518) 273-6386.

(Закінчення на стор. 4)

Поширюють відносини поміж СССР і Ізраїлем

Єрусалим, Ізраїль. — Арієль Шарон, ізраїльський міністер індустрії і торгівлі, прийняв офіційне запрошення на відвідини СССР, специфічно Вірменії. Цю вістку подало ізраїльське пресове агентство Ітїм, а також державна радіовислїля, яка підкреслила й те, що візита відбудеться у вересні або жовтні та буде першою офіційною візитом ізраїльського міністра до СССР від 1967 року, коли Москва зрвала свої дипломатичні спілкування з Ізраїлем.

Пресове агентство Ітїм повідомило, що запрошення передали члени грузинської торговельної делегації, яка прибула на 21-денні відвідини до Ізраїля для пропагування торговельних зв'язків між совєтською

Грузією та Ізраїлем. В жодному повідомленні немає натяків на те, чи Кремль мав будь-який вплив на це запрошення.

А. Шарон, якого навіть у правому крилі Шамірового Лікуду уважають „яструбом”, був героєм війни в 1973 році, а як міністер оборони керував нападом ізраїльських військ на Ливан в 1982 році.

Советський Союз зривав свої дипломатичні спілкування в 1967 році на знак протесту окупації Ізраїлем територій, що належали арабам, тодішнім союзникам Москви. Обидві країни відкрили бюра інтересів в 1987-88 роках, а туристичні обміни значно поширилися за цей час.

Зростає злочинність серед совєтських емігрантів

Нью Йорк (Р.Голіат). — У середині 2-го серпня ц.р. о год. 6:45 на телевізійній мережі Сі-Бі-Ес, на програмі вечірніх новин, яку провадить Ден Петер, працівники ФБІ інформували про злочинність деяких емігрантів в СССР. Вони показали масу фальшивих 100-долларових банкнотів, які вони сконфіскували у членів генту. ФБІ арештувало шахрая, який на фальшиву фірму замовив товар на 2 міль. дол., а коли цей товар почали вилатувати, на замовця чекали вже агенти ФБІ, арештувавши обманця.

Працівники ФБІ констатують факт, що деякі з цих зловбивців з СССР займаються різними нелегальними діями: підробляють долари, кредитові картки, продають без податку бензину та іншими кримінальними справами. Вони звертають увагу, що були випадки вбивств, а ця нелегальна робота, подібна до секретної мафії.

Центром цього злочинства є Брайтон Біч у Брукліні, Н. Й., де емігранти з СССР під кличем „Лет май піпл гов” поселилися там, бо ця частина Брукліну нагадує ім Одесу. Цей злочинний рух, поширений на цілу Америку, існують осідки у Філадельфії, Чикаго, Сан Франсіско і Торонто.

У „Нью Йорк Таймсі” з 4-го червня ц.р. кореспондент Ралф Бломелтон і Селестина Болен у своїй статті п.н. „Soviet Emigre Mob Outgrows Brooklyn, and Fear Spreads” подали обширне звітлення про дії кримінального елементу серед цих емігрантів. Арештовані кажуть, що американська торгівля подібна до склепу з цукорками. Не є легко тутешнім властям вилатувати цих злочинців, бо при їх візді СССР замовчує про їх минуле. Серед цих емігрантів працюють також агенти КГБ, про що згадують у своїй статті кореспонденти газети.

На згаданій програмі говорилось, що це емігранти з СССР, не згадуючи про їхню національну приналежність.

В АМЕРИЦІ

СОРОК РОКІВ проминуло від того часу, як японських американців інтерновано насильно в таборах під час Другої світової війни. Шойно президент Роналд Реген пробирався перед ними, а Конгрес вирішив кожному з потерпілих заплатити по 20,000 доларів відшкодування. На цю ціль призначено 20 міль. дол., однак виявляється, що цих фондів замало принаймні на 1.25 биль. дол., а до того навіть і призначені Конгресом фонди відшкодування ще й досі не були вивисунувані. Знані зі своєї терпеливості японські американці поблажливо похитують головами, але вже можна в деяких зауважити позначки нетерпеливості.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ морської флотії ЗСА заявили, що на їхню думку проєктувальники мусили зробити основну помилку, коли будували підводну ядерну ракету „Трайдент 2”, котра два рази з трьох не здала свого іспиту. У першій спробі ракета експлуатувала чотири секунди після того, як її випущено з підводного човна 21-го березня ц.р. Другий іспит відбувся згідно з планами 2-го серпня ц.р., але в третій спробі у вівторі, 15-го серпня, ракета сама себе знищила. Контрадмірал флотії Кеннет Меллі, відповідальний за ракетну програму флотії, заявив, що проєктувальники ракети не взяли під увагу точного тиснення води і впливу струї на випуск ракети з підводного човна і тому ці неспіхи.

КІЛЬКА ГОДИН ПІСЛЯ ТОГО, як Білий Дім вперше побачив на відеострічці підвишеного підполковника Вільяма Ріггаса, увечері 31-го липня вислано урядову телеграму до Ізраїля з вимогою повідомити Уряд ЗСА про ситуацію в Ливані. Ізраїль, ображений фразеологією телеграм, зовсім не відповів. Хоча ні Вашингтон, ні Єрусалим не говорять про напружені відносини між обидвома країнами, то знавці твердять, що напруження таки існує. Все насправді почалося з того, як Вашингтон довідався про викрадення Ізраїлем шейха Абдула Каріма Обейда без жодного попередження про свої наміри Вашингтону. Отже на ділі саме це викрадення є тою кінткою незгоди, хоча й невидимою, між ЗСА та Ізраїлем.

КИТАЙСЬКИЙ УРЯД ПОВІДОМИВ Уряд ЗСА, що не буде більше брати участі у виміній академічній програмі ім. Фулбрайта, заявив речник Американської інформаційної служби в середу, 16-го серпня. Академічна програма ім. Фулбрайта полягає в тому, що кожного року 24 американських професорів їде вчитися в університетах Китаю, а в заміну 24 китайських студентів і науковців приїжджає до ЗСА на навчання в американських університетах. Китайський уряд про своє рішення повідомив американську амбасад у Пекіні минулого вівторка, заявив В. Рейнкенс, речник Міжнародної агенції ЗСА, яка займається адмініструванням програми ім. Фулбрайта. Багато американських університетів мають свої окремі програми обміну з Китаєм і деякі з них також були скасовані Китаєм. Натомість Американська академія наук сама злідиувала сотні три головні виміній програми, як протест проти жорстоких засобів житих урядом Китаю проти студентів на площі Тяньаньмен.

Е. МАЗОВЕЦЬКИЙ НАЙМЕНОВАНИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ ПОЛЬЩІ

Варшава. — У четвер, 17-го серпня, в другій половині дня президент Польщі Войцех Ярузельський прийняв лідера „Солідарності” Леха Валенсу, голову Об'єднаної селянської партії Романа Малиновського і голову Демократичної партії Єжи Юзвьяка і в результаті розмови з ними висловив згоду на те, що на чолі польського уряду може стати некомуніст. У п'ятницю, 18-го серпня, В. Ярузельський найменував Едварда Мазовецького, члена „Солідарності”, новим прем'єр-міністром. Він досі був редактором тижневика „Солідарності”.

„Президент прийняв пропозицію Валенси”, — сказав журналістам після зустрічі лідер демократів Юзвьяк. Пропозиція Валенси заключається в тому, щоб зформувати коаліційний уряд, який не буде очолювати член Польської об'єднаної робітничої (комуністичної) партії.

Як тільки Валенса прибув у готель, де він зупинився, його обступили кореспонденти. „Про все ви дізнаєтесь з офіційного повідомлення”, сказав він журналістам, яких така відповідь явно не задовольняла. Я задовольнений зустріччю з Ярузельським”, — додав він.

Валенса розповів, що прибув до Варшави після того, як Ярузельський прийняв його, Малиновського і Юзвьяка, до них прислався Чеслав Кішак, який оголосив у понеділок, що зрезигує з поста прем'єр-міністра. Комуніст ген. Кішак, в

минулому міністер внутрішніх справ, був вибраний прем'єр-міністром на початку серпня, коли Демократична і Селянська партії підтримали ПОРП. Але після того, як Валенса запропонував демократам і селянам вступити в коаліцію зі „Солідарністю” і вони прийняли цю пропозицію, Кішак зрозумів, що йому не вдасться зформувати кабінет міністрів.

„Хто буде прем'єром?”, запитали журналісти Л. Валенсу.

„Справа залишається відкритою”, відповів він. Багато залежить від президентів.

Валенса кілька разів повторив, що не має наміру висувати свою кандидатуру. Хоч лідер „Солідарності” і не є депутатом сейму, він, згідно з конституцією, може очолювати уряд.

„Ми реалісти”, сказав журналістам голова Селянської партії Малиновський. Ми підтримаємо того,

хто ліпше визнається на міжнародних і внутрішніх справах”. Раніше Л. Валенса зазначив, що не вважаючи на новий некомуністичний уряд, Польща не виступить з Варшавського Пакту. У свою чергу Москва заявила, що не буде втручатися у внутрішні справи Польщі.

Це вперше за 40 років Європа держави Східної Європи матиме некомуністичний уряд. Другого такого країною може стати Мадярищина восени 1990 року, коли відбудуться вибори до парламенту.

У СВІТІ

ВИСТУПАЮЧИ У СВОЇЙ літній резиденції перед тисячами паломників, Папа Іван Павло II обвинувачує Сирію у застосуванні актів геноциду щодо ливанських християн. „В ім'я Господа, я звертаюся до сирійських властей з закликом припинити обстріли, метою яких є знищення ливанської столиці і всієї країни”, — сказав Папа. — Я прошу їх не бути подібними до Каїна, який убив свого невинного брата”. Заклик Папи співпав в часі з рішенням генерального секретаря ООН Гавіє Переза де Куєра скликати термінове засідання Ради Безпеси, присвячене становищу в Ливані. У четвер і п'ятницю дещо припинилися сутички і обстріли, але ситуація далі напружена, а про переговори щодо замирення нема мови.

ПЕКІНСЬКИЙ МІСЬКИЙ СУД засудив 25-річного вчителя початкової школи з провінції Гунань Ю. Чжизяня до довічного тюремного ув'язнення за опоганення портрета Мао Зедонга на центральній площі китайської столиці. Ю. Чжизяня посаджують також в розповсюдженні контрреволюційних листівок і антиурядових виступів. Минулої п'ятниці в Пекіні закінчився відкритий процес над двома іншими „порушниками” — 22-річним редактором Ю. Дунос і 26-річним робітником Люй Деченом, яких посаджували в аналогічних протизаконних діях. Вони засуджені відповідно на 20 і 16 років тюремного ув'язнення. 23-го травня ці трое закидали єдиний в Китаї офіційний портрет Мао на центральній площі яйцями і пляшками з чорнилом.

ПРЕЗИДІА ВЕРХОВНОЇ РАДИ СССР визнала неконституційним недавнє рішення естонського уряду про запровадження виборчого закону, за яким до участі у виборах і до висунення своїх кандидатів допускаються лише особи, що проживали певний час в одному з округів Естонії або на території республіки взагалі. Це рішення відновлює позов про суверенітет, що виник кілька місяців тому між Москвою і Естонією, яка настанове на праві проводити свої власні закони в усіх ділянках, крім зовнішньої політики і оборони. В минулому уряд Естонії відкидав спроби Москви оголосити недейсними прийняті в республіці нові закони, однак обидві сторони покищо вважали за потрібне не перетворювати свої незгоди в пряму конфронтацію.

НА ПОЧАТКУ ЛИПНЯ в В'єтнамі розбився совєтський військово-транспортний літак, про що негайно повідомило японське пресове агентство Кюдо, яке заявило, що в катастрофі загинуло не менш як 26 осіб. Совєтські газети обійшли катастрофу мовчанкою, а представники оборони США закордонних справ СССР і міністерства оборони твердили кілька днів пізніше, що вони про катастрофу нічого не знають. Цими днями „Літературна Газета” надрукувала листа Валерія і Ніколая Ноттєвських, які повідомляють, що в цій катастрофі загинув їх 35-річний син Михайло, і обурюються, що влада приховала інформацію про трагедію, хоч вона „повинна була заторкнути від 30 до 35 родин”. Агентство Кюдо повідомило, що на покладі літака, що розбився, була совєтська делегація, яка складалася з 20 осіб і кількох в'єтнамських чиновників.

УРЯД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ звернувся до Ірану з проською звільнити промисловця Роджера Купера, заарештованого понад чотири роки тому за шпигунство. „Ми визнаємо, що іранський уряд поступив гуманно, дозволивши Роджеру Куперу смерті його матері, однак глибоко жаліємо, що їй не вдалося перед смертю побачитися зі сином”, — сказано у зверненні британського міністерства закордонних справ. Купер, який прожив в Ірані до свого арешту понад 20 років, був обвинувачений у шпигунстві через рік після арешту.

Вони живуть любов'ю до України та її культури

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Н. Осока). — Якщо хтось приїжджає з такого далекого краю, яким є Альберта і Манітоба в західній Канаді та особливо якщо це багато надійні українські мистці, то чи можуть вони не завітати до Українського Народного Союзу, який відзнає час цього року свій 95-ий ювілей, та до редакції газети „Свобода” — найстаршого, найбільшого і єдиного щоденника, що вже протягом 96 років виходить у вільному світі?

Так у понеділок, 7-го серпня ц.р. до Головної Канцелярії УНСоюзу прибули двоє канадських співаків — едмонтонка Лілея Волянська і вінніпезець Богдан Васишин, які перед цим у суботу мали успішний концерт на Союзівій, прегарній оселі УНСоюзу. Тут, після привітання з головним секретарем Володимиром Соханом, що був ласкавий супроводжувати їх по імпортантному приміщенню Головної Канцелярії, та після привітання з головним касиром Уляною Дячук, відповідальною за ці літні програми на Союзівій цього року, вони привіталися також з численними працівниками УНСоюзу, завітали до редакції англomовного „Українського Тижневика” і до редакції щоденної газети „Свобода”.

Користуючись нагодою, наш кореспондент цікавився їхніми творчими програмами та планами, щоб ознайомити з ними і наших читачів.

Л. Волянська і Б. Васишин в редакції „Свободи”.

Редактори на той час уже знали про успішний концерт талановитих і вродливих гостей на Союзівій в суботу, 5-го серпня, під час якого українці Кергонксону і гості Союзівії мали нагороду насолоджуватися концертом на високому мистецькому рівні. Програму вела Марічка Глібович, що також приїхала з Канади.

У першій частині концерту виступила кароока краєсуна Лілея Волянська, яка полинула серця слухачів не лише чарівною усмішкою, а але й чудовим, добре поставленим сопраном та мистецькою, глибокою інтерпретацією пісень. В нагороду за виконані пісні: „Айстри”, „Піду-втечу у сині го-

ри”, „Думка” (Куди ти згинув, рідний краю?), „Горить моє серце”, „Із сліз моїх”. На класичній умовілася” та „Водю зеленим” співачка отримала бурхливі оплески після кожної пісні, а коли під кінець її піднесли квіти, то відповіла їй „Ой на горі сніг біленький”.

Після короткої перерви концертом М. Глібович привітала присутніх у залі головного президента УНСоюзу д-ра Івана Фліса з дружиною Марією та колишнього доволігнітного управителя Союзівії, головному радного УНС Володимира Кваса. Після того вона представила публіці

СВОБОДА

SVOBODA

Українська щоденна

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

10 запитів і відповідей

Пресова конференція президента Джорджа Буша, проведена у минулий вівторок 15-го серпня, відзначувалася не тільки найважливішими проблемами внутрішньої і зовнішньої політики ЗСА, але й досить виразно інший образ самої президентської пресової конференції. Ті його офіційні конференції мають свідоміший, радше товариський характер. Зараз на початку каденції Буша, ЮС. Нюз енд Ворлд Ріпорт назвав прихід Буша до влади „ерою простягненої руки“. Буш простягнув руку не тільки демократичному Конгресові, але й журналістичному світові, і веде закордонну політику по лінії шукання компромісів, виминання гострих ударів, зберігання збройної сили, як незначної куліси та висунання вперед дипломатії. У цій ситуації із зміненою атмосферою також пресові конференції Буша значно різняться від таких конференцій Регена. Роналд Реген, колишній фільмовий актор, відзначався знаменитою пам'яттю, сипав, як із рукава, фактами і датами, але не втішався доброю пресою. Його критикували, його атакували і було наче нормальним явищем, що на пресових конференціях передавалися телевізійними станціями, задавали йому аргументні і провокативні запити. Цього за Буша нема. Після подорожей Буша на Далекий Схід і на вершинні конференції в Європі плюс його подорож до Польщі й Мадярщини американський журналістичний світ зорієнтувався і визнав, що Джордж Буш із своєю попередньою величезною підготовкою здобув собі міжнародний авторитет лідера. У великій мірі він завдячує цей свій успіх своєму давньому особистому приятелю, колишньому секретареві скарбу і колишньому голові штабу Білого Дому, керівникові виборчої кампанії Буша, який став державним секретарем, Джеймсом Бейкером.

Головною тематикою цієї останньої пресової конференції були: язва наркотиків і тісно пов'язане з ними злочинство, справа закладників і знову ж тісно пов'язана з цією проблемою політика супроти Ірану. В обох тих справах запитували Президента щодо можливості покори́туватися збройною силою. Відповіді були характеристичні для Буша. Мовляв: він міг би дати американське військо латино-американським країнам, де продукуються наркотики, якщо дані уряди звернулись би до Америки з такою проською. І він, Президент, не відмовився би від жодної акції, яка доведла б до звільнення американських закладників, але він мусів би взяти на свою совість невинні жертви, які були б неминучі у такій збройній акції. Коли йому сугерували, чи не можна б вжити більшого натиску на Іран загрозою збройної сили, — Буш звернув увагу на неминучість негативної для Америки і для самих закладників реакції. Відповідаючи журналістам, що їх кликав за першим іменем, називав за пам'яті прізвища латино-американських президентів та лідерів іранського поміркованого і радикального непримирливого світів. З Роналдом Регеном Буш має те спільне, що вони обидва оптимісти. Буш вірить, що поведена всебічна акція в обороні закладників таки доведе до їх звільнення, — він вірить теж, що прийде зміна на краще у взаєминах між ЗСА й Іраном. І він знову дав виразно зрозуміти, що Америка рада почути примирливий голос від Ірану, голос, підкріплений ділом у користь звільнення закладників проіранськими арабськими фанатиками.

Про найбільшу сучасну внутрішню болячку американської дійсності, заразу наркотиків, Президент згадав у своїй вступній заяві. Він, поінформовав, що член Уряду для боротьби проти наркотиків Білліам Беннет пред'явив свій всесторонній докладний план. Після 1-го вересня ц. р. буде видно звідкіля візьметься фонди на ту війну проти залуви Америки наркотиками. Але Буш пішов по лінії різних авторитетних знавців цієї проблеми, апелюючи до батьків, до місцевих властей, стейтів і цілого суспільства, щоб усі вони включилися в ту боротьбу.

Це була остання передавальна конференція Президента. Він виїздить на триденний відпочинок до свого палацу у стейті Мейн. У Вашингтоні залишається віцепрезидент Ден Квейл, а Буш заповів уже поза тією конференцією, що він гратиме гольфа, ловитиме рибу і відпочиватиме. Великого відпочинку не буде. Бо заповівся вже до нього з діловою візитом канадський прем'єр Браєн Малруні і напевне ще хтось, і вислухуватиме Буш щоденно рапорти про всі важливі справи. Мешканці того стейту не дуже щасливі, бо поруч із честю, що є між ними Президент і його дружина — є теж шмара уніформованої і ще більше цивільної служби безпеки. Але Президентів такі треба побажати, щоб він відпочив. Уже газети заповіли, що фсінню-зімою Буш поїде до Африки і що відбудеться його перша вершинна конференція з Міхаїлом Горбачовим. Мешканець Білого Дому не спочиває на лаврах.

У Львові я пробув п'ять днів як гість Інституту Суспільних Наук, від 6-го до 10-го липня ц.р. Після чергової моєї доповіді (тим разом про конституцію гетьмана Пилипа Орлика з 1710 року) у п'ятницю перед полуднем 7-го липня, в.о. директора інституту проф. Стеблій передав мені за прошення від керівника заводу ім. Леніна (найбільшого технічного комбінату) виступити там цього ж дня по полудні в год. 6-й. Це була для мене велика несподіванка, яка ще збільшилася, коли мені назвали тему доповіді, що її вони від мене очікували, а саме: „Що таке історія взагалі, а історія України зокрема?“ Очевидно, що я погодився виступити.

Передбачувався такий порядок: одна година для доповіді і друга година для дискусії. Моє популудне було виповнене засіданнями в Історичному Архіві, так, що тільки під час їзди таксівою до заводу я мав кілька хвилин, щоб обдумати хід моїх думок. Доповідь відбулася у найбільшому лекційній залі, що, як мене поінформували, вміщувала понад 1,000 слухачів. Коли керівник зборів впровадив мене до аудиторії, виповненої до її повного потенціалу, мене привітали оплесками і довгою стоячою овацією. Контакт зі слухачами моментально установився і мої думки

У „Шляху“ із 16-го липня 1989 року з'явився переклад статті Релігійної пресової служби, що її написав Пол Детрут, про намагання Східної Конгрегації сусупендувати висвячених в Україні одружених священників для ЗСА і Канади. При тому квестіюється не тільки важливість тих священів, але також статус святителів, себто єпископів України. Ця вістка заскочила й до болю сколихнула українською католицькою спільнотою. Це правда, що ми вже привикли до різних клопотів зі сторони ватиканської проводу, але чогось такого гої було сподіватися. Чейже ставиться під сумнів єпископський сан тих владик, які по-геройськи, з нараженням життя, зберігали й розбудовували Українську Католицьку Церкву в незвичайно тяжких умовах московського поневоління.

Як це підкреслював був Кардинал Кушінг у проповіді про Патріярха Йосифа, коли жертви римських переслідувань терпіли протягом кількох днів чи тижнів, тоді, коли жертви московських переслідувань страждали протягом десяти, двадцяти, а то й більше років. У цих жалюгідних умовах владиків УКЦеркви в Україні зберегли її існування. Їхня подвигів гідна пошана Христові Церкві й відвага та їхні терпіння заслуговують на найвище призначення. Вони належать до тих, про яких Апостол Павло сказав, що „світ не був їх достойний“.

Прямо гої уявити собі що про ватиканську справу ведуться подумати наші брати і сестри в Україні, а

Омелян Пришак

ЩО ХОТІЛИ ЗНАТИ ЛЬВІВ'ЯНИ

прямо плили зорганізованним порядком, складаючися в органічні логічні структури. Я почав свій виклад від дефініції історії як точної науки, вільної від всякої ідеології та історичної свідомості землі, опісля перейшов до методу критичного аналізу джерел та розвитку інтелектуальних течій. У другій частині я з'ясував специфічні проблеми історії України, що розвивалася поміж релігійно-універсалістичними патрімоніальними культурним колом та західною ідеєю державної суверенності і свободи одиниці. Спеціально я затримався при тому на труднощах росту нашої історичної та національної свідомості.

Присутні подякували за доповідь новою овацією, після якої прийшла черга на відповіді на питання, які під час доповіді очіку виспували на картки, що їх впродовж передавали мені. Карток виявилось понад 80, а тому, що не вмістило всіх питань було записано на одній картці — так питання виявилось понад 100. Я очевидно, не міг протягом однієї години, яку я мав до диспозиції, відчитати і відповісти на всі питання, хоч зумів апоратися прийнятні

Дарія Кузик

НАПЕРЕДОДНІ ВАЖЛИВИХ РІШЕНЬ СИНОДУ УКЦЕРКВИ

особливо єпископи. Це ж бо до них відноситься слова Патріярха Йосифа під час папського синоду 5-го жовтня 1971 року: „Гори трупів і ріки крові померлих Української Католицької Церкви за вірність Апостольській Столиці“.

Від 24-го вересня до 8-го жовтня цього року в Римі відбувся Синод Владик Української Католицької Церкви. Між іншими важливими справами під час цього Синоду на порядку денного було також кодекс нового канонічного права для Східних Католицьких Церков. Беручи під увагу останні потягнення Ватикану відносно примусової реєстрації Єпископа Ісидора Борського, сусупендування одружених священників, а останньо навіть квестіювання легальності статусу владик УКЦеркви в Україні, можна побоюватися, що це нове канонічне право накине наші Церкві нові кривдні обмеження.

Згідно з декретом II Ватиканського Собору, Східні Католицькі Церкви „мають повне право й обов'язок рятити собою, кожну згідно із своїми власними давніми встановленими законами, які будучи більше пристосованими до характеру своїх вірних, надаються краще до доблесті за людські душі“ (параграф 5). А перед тим це сказано, що „повинні остатись ненарушеними традиції кожної індивідуальної Церкви Сходу“ (параграф 5). Всі старання Патріярха

з половиною. Д-р Стеблій впродовжував їх, бо виявлялося, що деякі питання повторилися кількома особами, тим то я міг відповісти зразу кільком питаючим. На шість, я усі картки (або їх більшість) забрав зі собою, так що маю їх, оцей унікальний документ, до своєї диспозиції, коли пишу ці рядки.

Оці питання — це свого роду опитник, який показує, які проблеми займають нашу львівську технічну молодь та технічну інтелігенцію. При тому більшість з них члени партії, як мене інформували.

Ці картки, крім одної, були писані українською мовою. Російськомовний слухач запитав так: „Як ви оцінюєте переміну у Львові за останніх 50 років, в економічній, соціальній і культурній розвитку?“. Питання, що дуже хвилювало моїх слухачів (11 разів), це українська національна символіка. Ось кілька типів були запитання: „Розкажіть нам про нашу рідну символіку (тризуб і синьо-жовтий прапор), бо ми про неї знаємо із нашої преси тільки погане і вороже і буржуазне і т.д.“ (підпис): „Яка ваша думка щодо української символіки жовто-блакитний прапор,

тризуб?“, „Будь ласка, якого кольору український національний прапор?“, „Чи не передбачають у Гарварді спеціальної праці, присвяченої національній українській символіці?“. Слідуюче питання, яке повторювалося шість разів, було: „Прошу сказати, хто є прямим нащадком Київської Русі — українці, росіяни чи білоруси. Чи, можливо, в рівній мірі всі разом. Постарайтеся відповісти ґрунтовно, бо це дуже важливо“, або „Наскільки відповідає дійсності теорія про спільне походження українського і російського народів“.

Взагалі, мої слухачі були дуже зацікавлені давньою українською історією (16 запитань). Питання були досить різноманітні. „Достовірність перебування апостола Андрія у Києві?“, „Хто такі анти?“, „Походження Атланти і гунів“ (мабуть під впливом повістей І. Білика); „Чому авари воювали з Волинню, а не з Києвом?“, „Де перша батьківщина українського народу?“, „Чи існувало дохристиянське письмо на Україні?“, „Походження назви Русь?“, „Коли увійшла назва „Україна“?“. Чи відповідає правді інформація „Повісті вісних літ“ про завоювання Володимиром західної України від поляків і як відноситься до

(Закінчення на стор. 4)

кращим способом зберегти існування тієї Церкви, ієрархії кожної Церкви має обов'язок працювати в напрямі скасування обмеження юрисдикції“.

Це дуже важливе твердження. Ще свіжими в пам'яті є постійні заборони Східної Конгрегації відносно відвідування синодів УКЦеркви, що їх скликав Патріярх Йосиф. Йшлося, очевидно, не про те, щоб нашу, поділену на окремі вітки, Церкву якнайкорше включити в Римско-Католицьку Церкву різних народів, серед яких проживають українці. Якщо правдою є, що територіальний принцип задержано в новому кодексі канонічного права для Східних Церков, то це є доказом, що асиміляційна політика Ватикану супроти УКЦеркви буде продовжуватися. Наша Церква буде поділена на матриру в Україні і на диспору, якою й далі безжалісно буде рідити Східна Конгрегація.

Українці не бажать злитися з рештою католицької Церкви у ЗСА, Франції, Канаді чи деінде, але хочуть зберегти свою власну ідентичність і автономію, щоб мати змогу продовжувати своє найтісніше об'єднання з Церквою-матір'ю, як теж з іншими частинами української католицької спільноти в цілому світі. — підкреслює о. д-р Поспільський, додаючи: Католицьке канонічне право настане на тому, щоб до патріярха застосувати... з канонічного боку далекосяжний вислів — батько і глава. Якщо патріярх є батьком, то як може хтоне-

(Закінчення на стор. 4)

колоніями на північних берегах Чорного моря, тобто зі згаданого Ольвією, Тірою (при гирлі Дністра), Херсонесом на південнозахідному узбережжі Кримського півострова та Пантікапеем (сьогодні Керч в сільному Криму), як також з Македонією, Евбеею, Істрією та пізніше з римськими провінціями, що доказують залишки амфор і монет (Ярослав Пастернак, Археологія України, стор. 313-4).

Скити Кам'яньського городища також випалили стада коней в степах України, бож поруч водних шляхів їм були потрібні й сухопутні зв'язки для адміністративних і торговельних цілей. Як відомо, до недалеких північних бережів Каспійського моря прибували й верблужі каравани з Середньої Азії з різними продуктами Сходу та повертались з новим товаром, переходячи також Кавказькі гори, щоб поїти на старий „Шовковий шлях“, який починався від пограниччя Індії й Китаю та йшов (через сучасний північний Іран) до відомої Трої — митної комори на південнозахідних берегах Малої Азії біля протоки Дарданелів.

В V ст. Геродот мав відвідати згадану Ольвію та, мабуть, і Кам'яньське городище, чи може ще інші скитські торговельні осередки при водних шляхах в південній Україні, де й приглянувся до т.зв. ним „шарських скитів“ звичай, головню дивовижних похоронних церемоній, які частинно помітні ще й в наших часах у деяких азійських народів. Геродот, очевидно, не все міг помітити за короткий час, так що чимало його відомостей походять з оповідань чекераків. Тому то сьогоднішні поважніші історичні заявляють, що Геродотові відомості треба вживати обережно, бож і деякі його сучасники не приймали все за правду.

Геродот — „батько історії“, описав у своєму творі „Змалювання історії“ не лише війни Перської імперії з греками, але й включив відомості про похід імператора Дарія на українські землі 512 р. перед Христом. З цієї нагоди володарі ці королі окремих племен Скитії, тобто України, приготували їзд, де не всі були згідні щодо плану оборони. Деякі з них рішили боронитись, але не вступати в безпосередню війну з перським військом, а лише відступати та все довкілля нищити, що, врешті, спричинило поворот Дарія в Азію, бо не мав засобів для

з ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЗАЛИШАЙТЕСЯ У НАШИХ РЯДАХ!

З радістю і задоволенням читасмо дописи в українській пресі про нових професіоналістів, особливо в ділянці медицини чи денстихки. Дописувачі з любов'ю і гордістю змальовують наукові досягнення, участь в українському церковному та громадському житті молодих професіоналістів, прикрашуючи допис гарною фотографією. Усе громадянство, а особливо наша медична громада, ділить ту радість з надією, що за, за висловом дописувача, „молодий професіоналіст буде працювати на добру людства і нашого славного українського імені“.

На жаль, часто буває так, що така згадка чи допис у нашій пресі є „лебединою пісню“ багатьох наших професіоналістів на українській сцені. Можна виправдати багатьох, що їм доводиться вибрати місце своєї професійної діяльності, де

нема української організованої громади чи відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки. Але і вони можуть стати членами нашої лікарської організації і тим способом підтримувати хоч мінімальний та все таки важний зв'язок з лікарським товариством. Для їхньої уваги, як теж для уваги їх батьків та приятелів-дописувачів, подасмо адресу УЛТІА: Ukrainian Medical Association of North America, 2320 W Chicago Ave Chicago, IL 60622.

Ставши членом нашої професійної організації, нові професіоналісти зменшать небезпеку розгубитися в чужому середовищі й зможуть продовжувати зв'язок з тою громадою, що радо вітає їхні успіхи.

Д-р Микола Дейчаківський

Клівленд, Огайо

НАРОД РІШАТИМЕ

До статті Миколи Бараболяка п. н. „Москва: говне ідейне банкрутство і його наслідки“ з 10-го серпня ц. р.

Мушу признатися, що не завжди погоджуюся з думками М. Бараболяка в його статтях, але за вищезгадану статтю можу тільки погратулювати, зокрема, за кінцевий уступ, де є мова про наші „мрії про гвалтовну революцію“.

На мою думку система, як автор каже „степ бай степ“ є найкращою. Усвідомлення народу, підготовка до виборів, виборення

прав українській мові та економічній країні — це найважливіші проблеми.

Денно проходять зміни в СРСР, як, наприклад, вістка, що колосальним робітникам, які перевиконають норми будуть платити чужою валютою, була б ще кілька днів тому не до повірення і тому нам тут не треба приговорювати „революції“, особливо на папері, а народ в Україні рішатиме сам.

Христя Навроцька

Квін Вілледж, Н. Й.

ПОБОРЮВАННЯ НАРКОМАНІЇ

Мені було цікаво прочитати лист до редакції Марії Руденської та її зауваги до моєї статті „Свобода“ з 17-го червня ц. р.). Цікаво було довідатися, що М. Руденська має факове знання до наркотиків і про ті справи дописує до тижневика „Альгоголізм енд Драг Абюз“.

Щодо зауваг, то справа маєтася так: я написав, що альгоголізм і наркоманія — це люди безхарактерні, які над собою не панують і які не притримуються ніяких законів В. Руденська зауважує, що у багатьох випадках, а може навіть й у більшій мірі, альгоголіки і наркомани живуть пожиточним життям, працюють, вчаться, випнюють родинні обов'язки й з віддалі їх спосіб життя виглядає нормальним. Через те їх дуже тяжко примістити в реабілітаційному центрі, бо і дуже часто сама родина їх також хриє. Ті зауваги є правдиві і вони добре доповнюють мою статтю. („Свобода“ з 25-го травня ц. р.), тільки треба взяти під увагу, що ті зауваги більше підходили б до характеристик початкових альгоголіків і наркоманів. Як я писав статтю, то я мав на увазі завансований і кінцевий стан наркоманів, який приходить скоріше чи пізніше.

Я брав під увагу, що альгоголіки і наркомани звільнюються з праці і те що та категорія людей найбільше спричинює різні катастрофи, — автови, поїздові, корабельні тощо. Чи можна зробити загальний висновок що та категорія людей є спосібна виконувати нормальну працю? Очевидно, що є винятки та є також випадки, що альгоголіки, чи наркомани якось вирятується і стає знову нормальною людиною, але якщо б у статті багато говорити про винятки, то при тому можна применшити прикру суть самої наркоманії.

Дальше, М. Руденська зауважує, що більшість наркоманів і альгоголіків не є злочинниками, вчаться, працюють і т.д. Це також правда, але якщо мова про злочини, то наркомани треба порівнювати з ненаркоманамі. Щодо тих справ то було б доцільно поручити шановним читачам статтю д-ра Романа Осінчука в „Свободі“ з 11-го липня ц. р., який є широко відомим лікарем та про ті справи має інформації з першої руки.

Знаю з досвіду що альгоголіки і наркомани можуть якісь час виконувати рутинову працю, яку колись

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Михайло Паламар

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ЦЕНТР НАД НИЖНІМ ДНІПРОМ 3 ЧАСІВ ГЕРОДОТА

На українських землях, головню в північному Причорномор'ї, торгівля почалася ще з нової кам'яної доби — неоліту, тобто з часів розвитку трипільської культури. Це підтверджують сліди човнів та дерев'яних двоколісних возів на Україні кілька тисяч літ до народження Христа в Запорізькій області та залишки чорноморських муселів (черепах) і бурштину з Прибалтики на Чернігівщині. Ця торгівля на протязі тисячоліть також підтверджує належність українського народу до східноєвропейсько-чорноморської цивілізації й культури старого світу, тобто Азії, Північної Африки та Європи.

В часах грецького історика Геродота з V століття до Христа на лівому березі нижнього Дніпра було Кам'яньське городище. Його захищали води Дніпра, ріки Конки (на південь від м. Запоріжжя) і Білозерського лиману та вал від степу. Кам'яньське городище було торговельним і організаційним центром скитів. Тут було чимало скитських ремісників, які виготовляли господарські знаряддя та різномодну тих часів зброю з бронзи й заліза, бож це вже була т.зв. залізна доба на Україні. Згадані скити, за відомостями Геродота, мали прибути в VII-VI столітті перед Христом з Середньої Азії та зайняти Кімерійську (тепер Керченську) протоку між східним Кримом і Кубанню — ключ Озійсько-Чорноморської торгівлі, вигнавши звідти кімерійців до Синопти — головного осередку торгівлі на півдні Чорного моря.

Згадане Кам'яньське городище було поважним торговельним осередком над нижнім Дніпром, маючи вигідний Дніпровий шлях до найбільшого тоді торговельного портового городища Ольвії, при Дніпро-Богському лимані, побуваному грецькими колоністами в VII ст. до Христа. Мешканці Кам'яньського городища вели торгівлю не лише з населенням України, але й з грецькими

військових залог. Між іншим, під час відступу мав бути спалений город-місто Гелонос, який за дослідями відомих археологів був на терені Києва.

Торговельні ватаги скитів з Середньої Азії на Україні тих часів, як і раніше кімерійців з Малої Азії, були, очевидно, сприятливі для розвитку торгівлі та зв'язків зі старими культурами, бож ватаги кімерійців також творили торговельні осередки при важливих водних шляхах у північному Причорномор'ї ще з XIII-XII ст. до Христа, тобто з часів відомої та довготривалої війни Трої, яка спрямувала чимало купецтва Малої Азії в північне Причорномор'я.

„Упродовж IV-III ст. до Христа загальні цілковито винародовились від впливом місцевих хліборобських племен“, так що скитські промисловці з купецькими ватагами пересунулись з околиць Запоріжжя в Крим, щоб рятувати свої етнічні залишки від повного розливу в чужому ім праслов'янському морі“ (Я. Пастернак, Археологія України, стор. 315).

Кримський півострів греки назвали Херсонесом, а портовий город-місто на його південнозахідному узбережжі — Херсонесом Гераклійським, Таврійським або Мегарським, бо його заснували в V ст. до Христа вихідці з Гераклії Понтіської, колонії Мегарян з південного бережжя Чорного моря. Знову ж таври — це передскитські мешканці й тому Крим звано також Таврійським півостровом. За Я. Пастернаком, таври мали бути залишками згаданих малоазійських кімерійців, які задержались головню в горах Криму під час приходу з Середньої Азії скитських торговельних ватаг в VII-VI ст. до Христа, про що вже була згадка.

Між іншим, скити (за Геродотом) називали себе сколотами по імені царя, а греки звали їх скитами (стрільцями з луками), хоч були вони власливо частиною перських Саків. Отже з купецькими ватагами з Малої Азії була принесена на Україну назва „кімерійці“, а пізніше з Середньої Азії „скити“ за грецькою поправкою. (М. Грушевський, Історія України-Руси, том I, стор. 110-1).

Перенесення з Кам'яньського городища осідку влади „Великої Скитії“ в Крим (хоч частина подалася в

(Закінчення на стор. 3)

ТЕНІС НА СОЮЗІВЦІ

**А. Хархаліс — Е. Олинець і
Ю. Савчак — З. Снлик перемогли
у подвійних іграх**

А. Хархаліс (справа) і Е. Олинець отримали нагороди від З. Снлика.

Фіналісти групи сеньйорів (справа): З. Снлик, Ю. Савчак, Ю. Грабчак і О. Олинець.

Союзівка. — Пара Андрій Хархаліс і Євген Олинець, в групі чоловіків, і Юрій Савчак і Зенон Снлик, в групі сеньйорів, вийшли переможцями у тенісному турнірі подвійних ігор що відбувся у закритих залах в Коговз і Кінгстоні, Н.І., з уваги на дощовий вікенд, 12-го і 13-го серпня ц.р. Кошти винаймлення критих кортів покрила частинно управа оселі УНСОЮ, а частинно змагуни.

У фіналах Хархаліс-Олинець перемогли минулорічних чемпіонів Адрияна Кутка і Романа Цікала вислідом 6-1, 6-0.

У півфіналах Хархаліс-Олинець елімінували Юрія Цікала і А. Блонка, 6-3, 6-1, а Кутко-Цікало пару Савчак-Снлик (всі вісім пар змагались в групі чоловіків, а відтак сеньйори окремо у своїй групі) 6-3, 6-4.

У групі сеньйорів Савчак-Снлик перемогли Олександра Олиня і Юрія Грабчак 6-3, 3-6, 6-3.

Змаганнями, що їх влаштував Карпатський Лешетарський Клуб за нагороди Союзівки, проводила комісія в складі: Юрій Попель, Ю. Савчак і З. Снлик.

Наступні змагання на Союзівці це крайові чемпіонати УСЦАК від 1-4-го вересня. Згодуюватись слід до суботи, 26-го серпня (оголошення в „Свободі” і „Українському Тижневику”).

В пам'яті Я. Нестерука

Св. п. Яків Нестерук, народжений 6-го квітня 1912 року, вселі Ворона, повіт Товмач, Станіславська область. Закінчив учительський семінар і був учителем. За совєтської влади був при освітньому районному відділі Отині. Батько покійного був заможним селянином і був понад 20 літ війтом у селі.

В 1944 році Я. Нестерук подався на Захід і пережив усі злидні емігранта. Швидко в Німеччині приїхав до Америки, замешкав у власній хаті в Гарфолді, Конн. Виховав двох синів і доньку, усі троє здобули вищу освіту. Всі троє володіють українською мовою бездоганно.

Покійний Я. Нестерук працював на визначних становищах в церковних і громадських організаціях і установах.

На панахиді було померло сотні людей, на похороні в середу, 21-го червня, в робочий день, було поважне число людей в церкві і на кладовищі.

І. С.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

(скажімо, 270 науковців могутнього наукового інституту) дивіться на передвиборну кампанію мовчки і народуйте штат до наступних виборів. А ось іще знахідка, можна сказати, „застійна родзинка” проєкту: передвиборні збори округи наділяються правом вирішувати, суперечить чи ні передвиборна програма кандидата всеосоюзній і республіканській конституції та законам...

Отже кандидати будуть позбавлені права пропонувати внесення будь-яких змін до конституції чи закону, бо кожен знає, що в такому разі округна комісія анулює його кандидатуру. А про обрання президента прямим голосуванням українські виборці не зможуть навіть мріяти. Автори проєкту чомусь вважають, що деякі кандидати повинні обов'язково жити на території своєї округи, але інші виділені в особливу категорію, якщо їхня „діяльність поширюється на територію республіки, області, району, міста”.

Це означає, що працівник Ради Міністрів чи інший високопоставлений чиновник (особливо той, кому відкриті двері у Держплан) може поїхати в провінційну округу, пообіщати населенню прокласти дорогу, побудувати нову телефонну станцію або роздобути будівельні матеріали і його обериуть. А смійливий, чесний шкільний учитель, який мислить демократичними, перебуванням в категорії, такої змоги не матиме. Є в проєкті нового закону ще й така прихована „міна” як „рівне фінансування” передвиборної агітації кожного кандидата.

„Хто, скажімо, і на яку суму оцінить яскраву і незабутню самодіяльну творчість київських студентів на минулих виборах?” — запитує автор статті.

Аноніми складачі проєкту пропонують оголосити незаконною агітацію за неучасть у виборах. Таким чином виборці будуть позбавлені права бойкотувати вибори, коли інші способи захистити їхні права не дадуть наслідків.

Прочитавши цей проєкт нового закону, зауважують автори, так і хочеться „вийти на вируку стихійними дискусіями вулиці Києва, де тільки й розмов, що про наступні вибори, про погіршення постачання міста продуктами і товарами, про забастовку в Донбасі, про нову хвилю травлі місцевою пресою уже існуючого Народного Руху України за Перебудову, про необхідність оновлення у верхніх, середніх і нижчих ешелонах влади на Україні...”

Якщо це всенародне могутнє дихання ігнорувати, не помічати і не брати до уваги, то це означає рух не по перебудовному шляху а по фальшивій дорозі „удо сконалення застою” в Україні. Автори статті вважають, що коли проєкт закону про вибори до місцевих рад України не змінити і не демократизувати, то він спрямує населення республіки назад у період застою, політичної апатії, або непередбаченої активності.

На закінчення своєї статті українські письменники повідомляють, що ще не все втрачено. „Комісія по виборах Народного Руху України за Перебудову готує альтернативний варіант проєкту нового закону. Треба опублікувати їх обидва. І надати слово народowi, а не апаратові, котрий ще раз доведе, і цілком переконливо, що смійлив, демократичні кроки йому уже не по силі. Як не сила і визнати це”.

Статтю підписали народні депутати СССР Олександр Гончар, Валерій Гришук, Володимир Черняк, Юрій Шербак, Володимир Яворівський.

З інших джерел стало відомо, що великі протестні маніфестації запляновано в Україні на суботу, 2-го вересня ц.р.

Торговельний...

(Закінчення зі стор. 2)

Добруджу над довшішим Дунаєм — Мала Скитія”), спричинило появу нового торговельного центру в Неаполі на скелястому березі ріки Салпіру (Я. Пастернак, „Археологія України”, стор. 341-2, 350). Скити, будучи в близькому сусідстві чорноморських бережів, почали намагатись заволодіти тут грецькими колоніями, так що греки вважалися за допомогою до Мітрідата, а пізніше до Римської імперії, яка в тих часах захоплювала гелленський світ, включаючи й грецькі колонії на бережжях Чорного й Озівського морів.

Схрещення культур Малої та Середньої Азії за посередництвом довговікової озівсько-чорноморської торгівлі з трипільською культурою на українських землях ще з часів нової кам'яної доби — неоліту спричинилося до появи т.зв. „скитського” мистецтва в Україні. Чисельні сліди скитського мистецтва є в „скитських” могилах, головні в Причорномор'ї на Кубані, де відбувались широковідомі торги протягом тисячоліть здобутками людства старого світу.

Так зване переселення народів в половині першого тисячоліття нашої ери спричинило поважні етнографічні й політичні зміни в Азії та Європі. Це переселення започаткували гунни в половині IV ст. по Христі, кочуючи в західно-європейську частину українських степів. Про це дають відомості візантійські історики, бо для археології кочові орди не лишають слідів. Ці мандрівки-кочовики спричинили чимало спустошень на українських землях, особливо в Криму, а Антиполітичний союз ранніх східнослов'янських племен започаткував державне життя Русь-України в середньовіччі з новим торговельним центром у Києві на середньому Подніпров'ї.

**БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ
— НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!**

І. С.

**Українці ЗСА добиваються
легалізації наших церков
в Україні**

Конгресмен Т. Соср (посередіні) прийняв лист-петицію від о. В. Волощука та о. В. Шкільника.

Українська Католицька і Автокефальна Православна Церква в Україні, не зважаючи на розрешення перебудову в Совєтському Союзі, все ще залишаються катакомбними. Минулорічні святкування Тисячоліття Хрищення України по всіх поселеннях українців відкрили і розголосили перед світом її трагічний шлях за останні 45 літ.

Українські католицькі парафії, св. Духа в Акроні і св. Миколая в Кентоні (Огайо), відгукнулися на заклик нашого Митрополита, Владика Стефана Сулика, писанням листів-петицій до президента Джорджа Буша і сенаторів та конгресменів, щоб в цей спосіб піднести їх свідомість про важливість легалізації наших українських церков у Совєтському Союзі і просити їх про дипломатичну підтримку в пер-

тракціях з урядом СССР та генеральним секретарем Михайлом Горбачовим. Листи-петиції були передані на руки конгресмена Томи Сосра в Акроні делегцією в особах парох обох парафій, о. Володимира Волощука, д-ра Володимира Шкільника і Михайла Українця. Конгресмен прийняв делегацію дуже ввічливо, уважно вислухав наші бажання і обіцяв свою підтримку в Палаті Репрезентантів, як рівно ж передає петиції президенту Огайо Дж. Бушеві і сенаторам Огайо Г. Месенбавмові і Джанові Гленові. Останній вже підтвердив отримання листів і обіцяв підтримку в Сенаті. Дальші масові листи-петиції до наших сенаторів і конгресменів матимуть великий вплив на відновлення і легалізацію наших Церков в Україні.

Н. Н.

ЗАХІДНОНІМЕЦЬКА прокуратура притягнула до кримінальної відповідальності за шпигунство в користь Совєтського Союзу трьох громадян Західної Німеччини, обвинувачених в тому, що вони обманним шляхом зв'язувалися з військовими і промисловими комп'ютерами в ЗСА, Англії та іншими країнами, „витягували” з їх пам'яті секретну інформацію і продавали її КГБ. Згідно з традицією, головний федеральний прокуратор Курт Ребман повідомив лише імена заарештованих і перші букви їх прізвищ: Петер С. і Маркус Г. з Ганноверу і Дірк Б. із Західного Берліну. За словами прокуратора, злочинці, які є спеціалістами в електроніці, проникли телефонічно у пам'ять індустріальних, науково-дослідних і військових електронно-обчислювальних машин в ЗСА, Англії, Франції, Швейцарії, Італії, Норвегії, Австрії, Еспанії, Голландії, Канаді, Японії і Гонг-Конгу. Злочинців викрив американський спеціаліст з комп'ютерної техніки.

В глибокому жалю ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю, 7-го липня 1989 р. по тяжкій і довгій недугі упокоївся в Бозі на 46-му році життя наш Найдорожчий та Улюблений СИН, БАТЬКО, БРАТ І КУЗЕН

СВ. П.

**БОГДАН „ДЬОДЬО”
ОБУХОВСЬКИЙ**

ур. 31-го січня 1943 р. у Львові

Залишилися в жалобі:
родичі — ЄВГЕН І МАГДАЛИНА
сини — ЗЕНОН І ОЛЕСЬ
сестра — МАРТА
тета — МИХАЙЛИНА ТОЧЕК в Польщі
близька Родина в Америці та
близька і дальша Родина в Німеччині,
Польщі та в Україні

Поборювання...

(Закінчення зі стор. 2)

добре опанували, але скоріше чи пізніше і заводять. З ними не можна нічого планувати, навіть на коротку мету. Вони не надаються до дослідних праць, а щодо науки то та категорія людей становить найбільший відсоток тих, що не кінчають навіть середніх шкіл.

У загальному ж є дуже влячний М. Руденський, що вказала на ті виїмки, доповнила мою статтю, дала стимул до дискусії та причини-

лася до тематики поборювання наркоманії. Як згадає д-р Осінчук у своїй статті, щоб ефективно боротися з наркоманією, то для суспільства потрібна постійна добра інформація та посилені праці виховних інституцій і державної адміністрації. Треба сподіватись що добре обдумані газети статті дадуть належний поштовх згадав чинникам та причиняється до поборювання злочину наркоманії.

Д-р Михайло Диміцький

Філадельфія

З невимовним жалем прощасмо нашого Дорогого Приятеля

св. п. мґра Олеса Смала

та в його пам'яті складаємо 100 дол.
на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Нью Йорку.
Микола і Люба ГІРНЯКИ

Ділимося сумною вісткою, що 27-го липня 1989 р. на 79-му році життя відійшла у Вічність наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ГАЛИЧИН

віддана дружина бл. п. Івана Галичина і швагерка бл. п. Дмитра, Президента Українського Народного Союзу. ПАНАХИДА відбулася 28-го липня 1989 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Lee F. Kears, Rego Park, N.Y. ПОХОРОН відбувся 29-го липня 1989 р. о год. 10-й ранку з української католицької церкви св. Марії в Озон Парк, в опісля на цвинтарі Calvary, N.Y.

Залишені у смутку:

дочки —
ОЛЬГА НАСТИН з мужем ВАСИЛЕМ
ДЖУДІ БРОДА з мужем ФРЕДОМ
сина — СОФІЯ ГАЛИЧИН
ануки —
ВАСИЛЬ
ФІЛИП
ОЛЯ
ДАНИЛО НАСТИН
д-р КЕННЕТ І
РОНАЛД БРОДА
ДЖІН ПАЛАДИН
і дев'ятеро правнуків

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 22-го червня 1989 р. відійшов у Вічність на 85-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

АНТІН ПІХО

ПОХОРОН відбувся в суботу, 24-го червня 1989 р. в українській католицькій церкві св. Константина в Мінеаполісі, Мінесота. Тіло Покійного поховано на цвинтарі св. Марії.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
син — МИХАЙЛО в Україні з дітьми:
ОКСАНОЮ І мужем ВОЛОДИМИРОМ
з дітьми ІРОЮ І ТАНЕОЮ
ТЕТЯНА з мужем СТЕПАНОМ
І донькою МИРОСЛАВОЮ
ОРЕСТ з дружиною МАРІЄЮ І дітьми
ТАРАСОМ І ЗОРАНОЮ
син — ІЗІДОР з дружиною ПЕТ І дітьми
ДЖОДІ І АДІ з мужем РОПІ І донькою
ЕМБЕР
дочка — МАРІЯ СТЕЦЬ з мужем
МИРОСЛАВОМ І дітьми: ДАРІЄЮ,
АДРІАНОМ, МАРКІАНОМ І
АЛЕКСАНДРОЮ КОНАРСЬКОЮ
з мужем ЄВГЕНОМ
двоюрідний брат — ВОЛОДИМИР
з дружиною в Україні
швагерка — ЗОФІЯ з родиною в Україні
та ближча і дальша Родина

Квитки вступу продаються в українських крамницях — в Нью Йорку СУРМА І АРКА, в Ньюарку ДНІПРО, при касі в Ліпкольн Центр, як також поштою в УНСОЮ.

Reserve by Mail

Ukrainian National Association
30 Montgomery St., P.O. Box 17 A
Jersey City, New Jersey 07303

Information by Phone

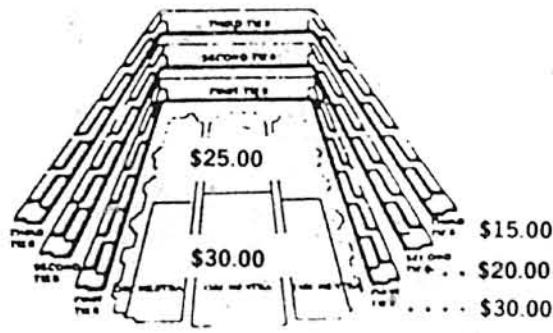
SURMA 212-477-0729 DNIPRO 201-373-8783
ARMA 212-473-3550 U.N.A. 201-451-2200

TICKET ORDER FORM			
Location		Price each	No. of tickets
Orchestra, Front		\$30.00	
Orchestra, Rear		\$25.00	
First Tier		\$30.00	
Second Tier		\$20.00	
Third Tier		\$15.00	
Grand total enclosed \$			

For Concert Ticket's enclose coupon, payment, stamped, self-addressed envelope

Mail to: U.N.A., 30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Please Print
Name _____
Address _____
City _____ State _____ Zip _____
Day Phone _____ Eve. Phone _____
No. of tickets _____ Amount enclosed _____

Avery Fisher Hall seating diagram
Розклад місць

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ
95-ліття УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
та
40-ліття існування ХОРУ „ДУМКА”, Нью Йорк
ВІДБУДЕТЬСЯ

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

в неділю, 17-го вересня 1989 року о годині 4-й по полудні
в Avery Fisher Hall, Lincoln Center, N.Y.

при співучасті:

вокального ансамблю хору „ДУМКА”,
відомих українських оперних співаків і піаністів
та танцювального ансамблю РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ

Напередодні...

(Закінчення зі стор. 2)

будь відділити його від дітей, що мусили емігрувати до якоїсь далекі країни, і то тільки тому, що так каже конституційна аксіома в майбутньому східному колективі? Якщо ж це так, то чому ж не вимагає дозволити помісним Церквам зайнятися своїми справами, то треба звільнити Східні Католицькі Церкви від централізаційних тенденцій Римської Курії? А далі о. д-р Поспішил стверджує, що коли йдеться про таку важку справу як номінація влади, то, виключаючи від епископства тих священників, які підняли голос проти порушення традиційних привілеїв їхніх Церков... Такий процес елімінації веде до спотворення характеру, коли молоді священники доводяться, які жадливі наслідки спадуть на них, коли будуть висловлюватися в обороні своєї власної Церкви?!

Немов прелюдією до того, чого можна буде сподіватися від нового канонічного права, було змушування Єпископа Борського до релігійної та намагання сусідів до одруження священників. А чейже в Римо-Католицькій Церкві на Північно-американському континенті є вже також одружені священники. Це ті, яких прийнято із протестантських Церков. Іх ніхто не обмежує у священничому служінні, іх ніхто не сусидує, їм не кажуть опустити Америку та їхати десь до Європи. Між іншим відомо теж, що цілбат приносить немало клопотів Римо-Католицькій Церкві у зв'язку зі скандалами, які приходяться приховувати.

Автор статті „Тайна священства на Сході і Заході“ о. д-р Юрій Герич, відомий знавець історії Церкви й канонічного права, подає важливі інформації про впровадження цілбату в Римо-Католицькій Церкві та спротив проти нього. Найперше цілбат вирішив у Єспанії на початку IV століття. Тут на синоді в Ельвірі (306 р.) прийнято постанову про те, що всі духовні вищі ступені не могли женитися. Подібну постанову має також синод в Арл у Франції (314 р.). Перша постанова Риму про цілбат прийшла шойно 385 р. за Папи Сиріяка (384-399)... Наступні папи, а головне Папа Григорій Великий (590-604) був під тим оглядом радше побожливий, уважав, що вимога цілбату — це важкий закон, що трудно його перевести, що жонатий клер це факт, з яким Церква мусить рахуватися.

„Східна Церква, посилаючись на Св. Письмо і на практику апостольських часів, не бачила ніяких несприятливостей в жонатому клірі. Навпаки, Церква наголошувала святість подружжя... Ніхто не соблазнявся, що св. Григорій Богослов (329-389) був сином Єпископа теж Григорія з Назіанзу, або що Єпископ Севастіа, Евстахій (IV ст.) був сином Евалія, Єпископа Кесарії Каппадокійської. Свячення жонатих єпископів припинено шойно біля 900 року.

В Єспанії знесено Ельвірський канон на початку VIII століття і тоді там знову „поновились жонаті єпископи. На початку XI століття духовенство в Італії було переважно жонате. Також у Франції та Німеччині був жонатий клер“.

Шойно погрозами й нападанням кар насильно впроваджено в Римо-Католицькій Церкві цілбат, який не був установлений Ісусом Христом, але людським. Слід додати, що „цілбат прийнявся в західній

Церкві нелегко. Треба було більше як 1000 років, поки він тут став твердо (більш менш) ногою. Цілбат не справа віри“, — пише о. д-р Ю. Герич, додаючи, що „на Сході, часткою якого є наша Церква, подружжя духовних осіб було такою ж самою святою таємною, як і подружжя світських людей“.

Мимо того, що в артикулах Берестейської Унії наші владики застерегли собі право на одруження священства, зі сторони Апостольської столиці обійня не було додержана і постійно йшов натиск на наших митрополитів відносно впровадження цілбату. Під час Львівського Синоду в жовтні 1891 року, мимо посиленого натиску, прийнято резолюцію внесеної Єпископом Пелешом, де написано: „Церква завжди уважала подружжя жонатих кліриків за важне і дозволене їй тому Синодом бажало, щоб тоє приволодіння і повне право свобода для Руско-Католицької Церкви лишилася“. Але Митрополит, відтак Кардинал, Сильвестр Сембратович, виславши акти Синоду до Риму, чомусь долучив також свою резолюцію, яка йшла по лінії Ватикану, але якої Синод не схвалив. Саме ту його резолюцію папа затвердив.

Немає сумніву, що на учасників майбутнього Синоду УКЦеркви спочиває велика відповідальність. Це важкий іспит в обличчя історії нашої Церкви-Странниці і нащадків тих, яких замічено у московських катівнях та концетрах за віру Христову. Схвалення кодексу канонічного права, опертого на територіальності, буде паралізувати розвиток нашої Церкви на довгі роки, а можливо й на століття. Існує небезпека, що він буде обов'язувати також УКЦеркву в Україні. Важним є, щоб в ім'я християнської справедливості різні кривдні закони були змінені. Дійсно потрібно дуже уважати, щоб за словами Апостола Павла „не придала правду несправдливості“.

Слід додати, що „цілбат прийнявся в західній

Церкві нелегко. Треба було більше як 1000 років, поки він тут став твердо (більш менш) ногою. Цілбат не справа віри“, — пише о. д-р Ю. Герич, додаючи, що „на Сході, часткою якого є наша Церква, подружжя духовних осіб було такою ж самою святою таємною, як і подружжя світських людей“.

Мимо того, що в артикулах Берестейської Унії наші владики застерегли собі право на одруження священства, зі сторони Апостольської столиці обійня не було додержана і постійно йшов натиск на наших митрополитів відносно впровадження цілбату. Під час Львівського Синоду в жовтні 1891 року, мимо посиленого натиску, прийнято резолюцію внесеної Єпископом Пелешом, де написано: „Церква завжди уважала подружжя жонатих кліриків за важне і дозволене їй тому Синодом бажало, щоб тоє приволодіння і повне право свобода для Руско-Католицької Церкви лишилася“. Але Митрополит, відтак Кардинал, Сильвестр Сембратович, виславши акти Синоду до Риму, чомусь долучив також свою резолюцію, яка йшла по лінії Ватикану, але якої Синод не схвалив. Саме ту його резолюцію папа затвердив.

Немає сумніву, що на учасників майбутнього Синоду УКЦеркви спочиває велика відповідальність. Це важкий іспит в обличчя історії нашої Церкви-Странниці і нащадків тих, яких замічено у московських катівнях та концетрах за віру Христову. Схвалення кодексу канонічного права, опертого на територіальності, буде паралізувати розвиток нашої Церкви на довгі роки, а можливо й на століття. Існує небезпека, що він буде обов'язувати також УКЦеркву в Україні. Важним є, щоб в ім'я християнської справедливості різні кривдні закони були змінені. Дійсно потрібно дуже уважати, щоб за словами Апостола Павла „не придала правду несправдливості“.

Слід додати, що „цілбат прийнявся в західній

Що хотіли...

(Закінчення зі стор. 2)

польських претензій: проблеми аналізу своїх і чужих джерел.

Або такі питання загального характеру: „Що таке націоналізм, а що нація? Як утвердити націю? (підпис): „Відносно державності: Україна — як державність (держав) і Росія як державність (держав). Яка різниця в часі їх виникнення? Як мають джерела історичні по цій темі? „Яку територію займала Україна до розвитку козацької держави?“

Тип спеціального запитання з пізнього середньовіччя: „Хто був першодержавцем на території України і зокрема у Львові?“

Запитання із Козацької доби концентрувалися на характері Переяславського договору, оцінці діяльності Мазепи і Орлика та на мимих скарбах, що їх гетьман Полуботок (або Апостол) мали переслати до Англії для вжитку на національні потреби.

Ось деякі з них: „До цього часу багато з нас не знає догори дониз статтей Переяславської Ради. Чи не могли б коротко назвати їх? „Чи правда, що Переяславський договір був розірваний Дорошенком? „Як ви оцінюєте роль Мазепи в історії України? „Як світ дивиться на трагедію Полтавської битви і поразки шведів та козаків? „Розкажіть про конституцію Орлика“. Врешті: „Чи дійсний факт, що Катерина II платила гроші запорозьким козакам за відмову від рідної мови?“

Цікаво, що не було ні одного запитання, що відносилось б до XIX століття та культурного відродження того часу.

Між слухачів відразу перейшли до Визвольних Змагань. Їх спеціально цікавили ЗУНР та УНР. „На нашу думку, у якій мірі Українська Народна Республіка була справді народною республікою? Наскільки законним був уряд УНР в епоху Центральної Ради?“

„Чи мала ЗУНР зв'язок з іншими країнами і чому вона розпалася? (з повагою, учень 5-ї класи)“. „Прошу пояснити, які причини зумовили упадок ЗУНР і УНР?“. „Наскільки правдиво, на вашу думку, можна рахувати окупацію України від 1919 року по сьогоднішній день, в результаті розгрому Центральної Ради?“

Слідуюча серія запитів відносилася до 1938-39 років: „Розкажіть, будь ласка, про Закарпатську Українську Республіку, яка утворилася після зайняття Чехо-Словакиї Гітлером? „Ваше ставлення до пакту Молотова-Ріббентропа? „Чи можна означати призначення пакту Ріббентропа-Молотова загарибницьким?“. „Відновлення ЗУНР?“. „Чи правда, що був договір про те, ніби Польща повинна була надати незалежність Галичині приблизно 1939 або 1940 рр.?“

П'ять запитів відносилось до воєнного періоду: „Як об'єктивно оцінити роль ОУН-УПА?“. „Як ви вважаєте, ОУН-УПА, бандерівський рух були на службі у гітлерівській Німеччині, були зрадниками українського народу? Чи це були патріоти України, яких шль була самостійна соборна українська держава. Скажіть так, щоб всім було ясно? „Розкажіть, що вам відомо про Степана Бандеру і як оцінюєте його поступок?“

Ще запитання відносно УКЦ: „Як, на вашу думку, має Греко-Католицька Церква право на існування, чи вона скомпрометувала себе до крайності?“. Цікава група запитів, відносилася до совєтського періоду: „Чи можливо відтворити правдиву історію України радянського періоду? (підпис): „Чи вважаєте ви УРСР суверенною державою? Чи офіційно Москва? Чи вважаєте ви УРСР законним членом ООН?“. „Скажіть, будь ласка, які основні фактори сприяли, на вашу думку, до русифікації значної частини українського народу? Як ви бачите шляхи виходу з цієї трагічної ситуації? (підпис):

Дальше йшли запитання типу прогнози або поради: „Скажіть, будь ласка, як ви собі уявляєте в майбутньому українську державу?“

„Ваше відношення до надання Україні суверенітету: чи вплинуло б це на розвиток її в кращу сторону?“. „Сьогодні на Україні велике пробудження: ваша думка з цього приводу?“. „Ваше відношення до відходження Української Католицької Церкви?“. Або дуже пікантне запитання: „Як нам боротися з ідеологічними диверсіями партійної преси відносно історичної правди. Чи мітингами, чи бойкотом тої „бульварної“ преси, чи ще якимсь чином? (підпис):

Було теж запитання відносно спільного нашого майбутнього, краю і діячості. Найкраще це сформулював один підписаний слухач в такий спосіб: „Чи немає серед української діаспори ідей про повернення на Україну, або про практичну, інтенсивну допомогу у відродженні країни?“

Цікаво було мені почути запитання відносно Українського Гарварду: „Присмо, коротко, характеризувати роботу інституту, яким ви керуєте? (підпис): „Чи не могли б ви розповісти (хоча б коротко) про своє сім'ю, про українське виховання в Гарварді?“. „Чи це правда, що Визвольний Фронт виступав проти Гарвардського Проєкту Тисячоліття? (підпис): „Прошу сказати, коли буде підручник з історії України для шкіл?“. „Як ви оцінюєте працю історика Ореста Субтельного, „Історія України“, що вийшла англійською мовою?“. „Присмо дуже розповісти нам про діяльність як історика Валентина Морозова, вартість його історико-наукового доробку?“. Врешті, кілька запитань особистого характеру: „Кілька слів, будь ласка, про власну бібліотеку, про бібліотеки, якими ви користуєтесь?“. „Скажіть, будь ласка, скільки мов світу ви знаєте?“. „Якщо можливо, прошу сказати, які окрім проблем загальноукраїнських і світових, ви писали щось і про свою рідну Самбірину, про той куточок, із якого ви поплинули у світ?“. „Я мусив кінчити раніше ніж мав змогу задовольнити усіх запитувачів. Я прошу оцим їх вибачення, а разом з тим, я сердечно дякую їм за таку незвичайну реакцію на мою доповідь. Я можу ще згадати, що мені тяжко було покинути аудиторію, як емоційно, так і фізично: довгі овації, квіти, прохання про автографи — була на заваді. Це було разом одне із найсильніших переживань у моєму житті.

Кінчу оцей мій документальний (хоч на жаль неповний) огляд запитань, що відзеркалювалося в пору року мого перебування у рідному Львові і відноситься до всіх нас, зокрема до читачів „Свободи“. Вітаємо Вас зі святом Івана Купала. Що робить українська громада в Америці у цей день?“

Зразки запитів на письмі.

Розкажіть, будь ласка, про Закарпатську Українську Республіку, яка утворилася після зайняття Чехословакиї Гітлером.

Чи мала ЗУНР зв'язок з іншими країнами і чому вона розпалася? (з повагою, учень 5-ї класи)

Чи мала ЗУНР зв'язок з іншими країнами і чому вона розпалася? (з повагою, учень 5-ї класи)

Чи мала ЗУНР зв'язок з іншими країнами і чому вона розпалася? (з повагою, учень 5-ї класи)

Як ви вважаєте ОУН, УПА, Бандерівський рух були на службі у Гітлерівської Німеччини, були зрадниками українського народу — чи це були патріоти України, яких шль було самостійна соборна українська держава. Скажіть так, щоб всім було ясно.

Як ви оцінюєте роль Мазепи в історії України?

Вони живуть любов'ю...

(Закінчення зі стор. 1)

молодого співака з Канади Богдана Василичина. Коли заспівав він своїм могутнім басом, то вмиг завоював прихильність публіки, яка заворожено слухала у його виконанні пісні: „Дивлюсь я на небо“. „Ой, що ж бо то та й за ворон?“. „Верховино, мати моя“. „Ой гаю, гаю, зелен-розмаю“. „Ой, щош дуже загавляв“ (Арія Караса з опери „Запорожець за Дунаєм“). „Бандуристе, орле сизий“. Під кінець Б. Василичин та його підлісний китицю квітів під громові оплески задоволення слухачів.

Програму закінчено дуетами: „Коли розлучаються двоє“. „Місяць на небі“. Обом співакам акомпанював піаніст проф. Юрій Цибрицький з Нью Гейвену, Конн.

Після концерту всі мали нагоду оглянути цікаву виставку картин, автором яких є також Богдан Василичин. Деякі картини можна було придбати, як і касетку 20-ти прекрасних композицій, що її наспівала в цьому році Лілія Волянська.

Це вже другий виступ Лілії Волянської на Союзівці. Тут бо вона успішно дебютувала влітку 1986 року, а 22-го липня ц.р. дала блискучий самостійний концерт у Гантері, Н.Й., що був спонсорований Центром музики і мистецтва повіту Грін, музичним директором якого є відомий музикант, музиколог і композитор, проф. Ігор Соневицький. Концерт у вщерть вишуканій „Гражді“ пройшов з великим успіхом. Програма самостійного концерту Л. Волянської була повнішою і дещо відмінною від останнього концерту на Союзівці. Бо співачка, крім українських класичних і народних пісень, виконувала також арії та інші композиції західноєвропейських музик, зокрема Верді, Пуччіні та Белліні. Акомпаньатором також був проф. Ю. Цибрицький. У програмі були такі складні, але блискучо виконані шедеври як „Спи, дитинко моя“, „Місяцю - князю“, „Горить моє серце“ та інші неперевершені зразки українського скарбниці романсів і пісень літературного походження.

Л. Волянська, як видно, не шукає легких речей для виконання і не намагається іти протопітаними стежками. Її програма була новою для багатьох, цікавою і високоякісною з мистецького боку. Добірна публіка у „Гражді“, що включала також неукраїнців, захоплено відповідала виконавцю, чим не надбавила і одержуючи їх. Місцєва газета „Видгем Журнал“ помістила на першій сторінці статтю про концерт у „Гражді“ з великою фотографією співачки.

Із розмови зі співаками, ми дізналися, що Л. Волянська та Б. Василичин мають низку інших виступів ще цього року: в Едмонтоні при кінці вересня, в Саскатуні 22-го жовтня та у Вінніпегу 26-го листопада. Буде також концерт у Калгарі. Довідемося також, що Б. Василичин рідночасно влаштовує мистецькі виставки по містах західної Канади і планує виставку в Онтаріо на наступний рік.

Б. Василичин є представником четвертого покоління українців у Канаді. Його батько походить з піонерського буковинського роду, мати — з Тернопільщини. З малих літ Богдан уже співав у церковному хорі, де так само як і в родині йому прищеплювали любов до всього українського. Слухаючи розповіді про рідний край, він мріяв про нього, намагався уявити дикий степ і козаків, що захищали українські міста і селища золотими церквами та багатими ланами. Серце його переповнювалось любов'ю до небаченого, але такого бажаного рідного краю, що всі ці почуття вирвалися назовні у вигляді картин з українською тематикою. Працюючи над картинами, водночас виробляв свій бас-октаву, став солістом славного хору ім. Кошиця, з яким їздив на виступи в Європу, Південну Америку і, звичайно, не раз виступав у Канаді. На голос молодого співака, ще й прекрасної сценічної зовнішності, дуже швидко звернули увагу знавці сніву і тепер він

уже виступає як соліст у Вінніпегській опері. Та він не зупиняється на досягнутому, а продовжує працювати над своїм голосом з улюбленою професоркою Л. Кушнярчик з Вінніпегу, яка працює з ним уже 10 років.

На запитання звідки у 27-річного співака таке глибоке зацікавлення українською культурою, він не задумуючись відповідає, що таку любов йому вщепили православна церква Святої Трійці в рідному місті та школа при ній. Там він навчився грамоти і багато років звязав танцював народні танці аж поки не відкрив собі сильного баса і почав чарувати мирян своїм потужним і кольоритним співом. Богдан і далі співає в церковному хорі і вважає церковну музику незрівняною.

Щодо його другої мистецької струї, то Богдан каже, що обидві вони доповнюють одна одну: музика і спів — це вияви його творчого „я“ в слуховому плані, а акварелі і гравюри — це двомірний візуальний вияв його світобачення. А що виховання він українцем, то й тематика його творів виключно українська, хоч і не без впливу канадських просторів, серед яких він живе. Канаді неукраїнського походження також захоплюються його нашою нарисами „Танцюристи“ — козаками, які свавільно й могутньо літають у вишорі танцю. „Танцюристи“ — це ціла серія картин, виставлених на Союзівці. Є там і друга серія, дуже промовиста і ностальгічна — „Мадонна прерій“. На цих полотнах зображена загадкова жіноча постать у буковинській народній ноші, що стоїть плечима до глядача і вдихає повітря з безкраїм обрії, можливо, українського південного степу, а може, мантийської прерії. Позиція цієї Української мадонни змінюється від картини до картини і також змінюється вдалі деталі на обрії кожною образу, але вона, українка, вічна. Вона скрізь домінує, стверджуючи свою постійну присутність, вдумливість і спокій на схильному якоюсь неспокоєм землі. Вона — і Україна і Мадонна. Вона Мати. І вона перетриває всі лихоліття.

Відходять наші гості зі „Свободи“, обдаровані новим збірником „Батькові Тарасові — Батько Союз“, тобто 195-сторінковою книжкою, яка шойно вийшла з друку у видавничстві „Свобода“ як дар своєму патрону від Українського Народного Союзу. А українці Америки, які бачили наших канадських гостей і чули їхні виступи, висловлюють своє побажання почути їх і наступного року, з новою програмою і з новою виставкою, але з такою ж великою любов'ю до України і її культури.

Відходять наші гості зі „Свободи“, обдаровані новим збірником „Батькові Тарасові — Батько Союз“, тобто 195-сторінковою книжкою, яка шойно вийшла з друку у видавничстві „Свобода“ як дар своєму патрону від Українського Народного Союзу. А українці Америки, які бачили наших канадських гостей і чули їхні виступи, висловлюють своє побажання почути їх і наступного року, з новою програмою і з новою виставкою, але з такою ж великою любов'ю до України і її культури.

Любов Колєнська
ПОТОЙБІЧ
РУБІКОНУ
ОПОВІДАННЯ, НОВЕЛИ,
НАРИСИ, ДРАМА

Мистецтво оформлення
Любовіслава Гуцалюка
Тверді обкладинки
Ціна \$15.00 плюс \$2.00 за пересилку.
Замовляти:

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стеїту Нью Джерсі обслуговує 6% стеїтового податку.

● BUSINESS SERVICE ●

ГРОШІ до СССР
1 РУБЕЛЬ
ВКЛЮЧАЄ ВСЕ
\$2.10

(Включено доставка і забезпечення)
(Мінімальне замовлення — 30 руб.)
Ціна відповідає мінімальному курсу іноземної валюти і підлягає будь-яким оподаткуванням і змінам що можуть статися до вручення.

ОФІЦІЙНІ ПЕРЕКАЗІ
ВСІ ПЛАТІЖИ ПОВНІСТЮ
ГАРАНТОВАНІ.
ВАМ ПОСІЛАЄТЬСЯ РОЗПІСКА
ПІДПИСАНИЙ І ЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ
ЗАПОРУКОЮ.

GRAMERCY
SHIPPING, INC.
744 Broad Street
Newark, N.J. 07102
Est. 1947

BARCA COMPANY
RESTAURANT SUPPLY
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОЯНІНІ ХУСТИКИ, вишивані жіночі блузонки, виш. обрус, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Арул — ДЕШЕВО.

HELP WANTED

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ
до опіки 2-річної дитини і до легкої домашньої праці. Харчі і мешкання на місці. Тел.: (201) 857-9108 після 7-ої веч.

ДО ВАРЕННЯ І ЧИЩЕННЯ
для жінок віку 70-75, котра бажала мешкати в Карпатах біля Союзівки, М. Й. в замину за обслуговування, безплатно кімната і харчі. Тел.: (201) 334-8220
між год. 7-9 веч.

● FOR SALE ●

На продаж — Глен Спей, Н. Й.
14 x 70' MOBILE-ДІМ,
умовляюваний, 2 спальні, 1½
лазнічки, на 7/10 акр., 1½ міль
від оселі „Верховина“ і св. Володимирів церкви, вирубкована
дорога, ганок, машина до
миття начиння, microwave, машина
до прання і сушення та
інші речі, доп. 69,500.
Тел.: (914) 856-2466

NO BROKERS FEE
ПРЕКРАСНІ 5 АКРОВІ ПЛОТИ
під будову з 500 футів (road
frontage), 10 миль від Глен Спей
на Yulan — Eldred Road. Timber
Estate Development.
Tel.: 1-718-426-9588

Wildwood Crest, New Jersey
DUPLEX in the Ukrainian area.
Large lawn, 1½ car garage, year round,
big beautiful front porch, perfect for
vacation and future retirement. A steal
at \$135,000. Call Roman Osadchuk
at (609) 522-4300

● РОЗШУКИ ●

КЛЮЧНИК ВАСИЛЬ
ІВАНОВИЧ
народжений 1921 р., Станіславська область, Стрийський
р-н, с. Стриганич, Україна. Про
симо відшукати на таку адресу:
Michael Fedoriv, 308 East St.
Chicopee, Mass. 01020

■ HOMES FOR SALE ■

ATTENTION — GOVERNMENT
HOMES FOR \$1 (U-repair).
Delinquent tax property.
Repossessions, Call
1-602-838-8885, Ext. GH-1769

● FUNERAL DIRECTORS ●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK, ОКОЛИЦЯХ
ПУСІ НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуговування ЦИРПА і ЧЕСНА
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Банд
Брукліні і перенесенням тіл
ніх Останків з різних країн
світу

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів ставимо на
цивинтарі св. Андрія в Банд
Бруксу, св. Духа в Гемптонбур-
гу та інших.
ВІДОМА СОЛІДНА
ФІРМА
Cypress Hills
Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР
БІЛЯНСЬКИЙ.
К. М. КАРДОВИЧ
О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в субо-
ту включно, від 9 до 5 по пол.
На багаторічній історії клієнти
радо задоволені Вашою
дому з проєктами й порадами.

СОЮЗІВКА
SOYUZIVKA

УПРАВА СОЮЗІВКИ

запрошує на

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ
ПІД ЧАС ЛІТА 1989 Р.

Субота, 19-го серпня, год. 8:30 веч.

Танцювальний ансамбль Роми Прийми-Богачевської
ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Акула“18-го та 19-го серпня — ВИСТАВКА КАРТИН І ДЕРЕВОРИТІВ
ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГОНеділя, 20-го серпня
відбудеться „ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ“
Окружної Управи СУА — Нью Йорк

Субота, 26-го серпня, год. 8:30 веч.

Хор „Веснівка“, Торонто
ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Рейджинг Гутсулс“

25-го і 26-го серпня — ВИСТАВКА КАРТИН ІРЕНИ ГОМОТЮК-ЗЕЛИК

Неділя, 27-го серпня 1989 р., год. 7:3